

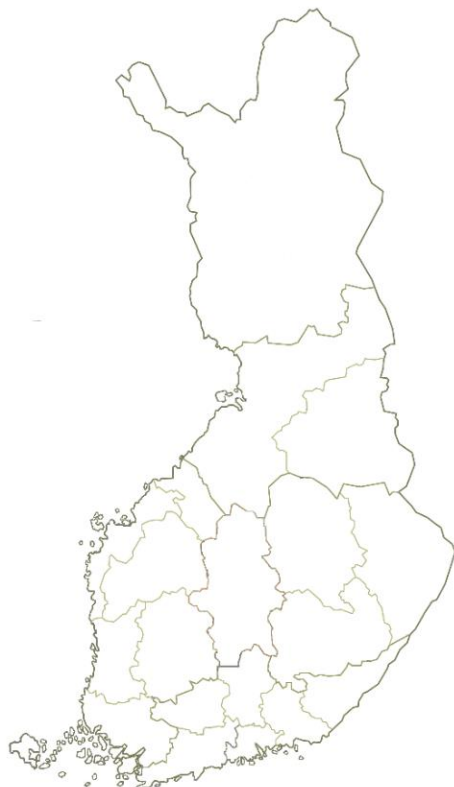
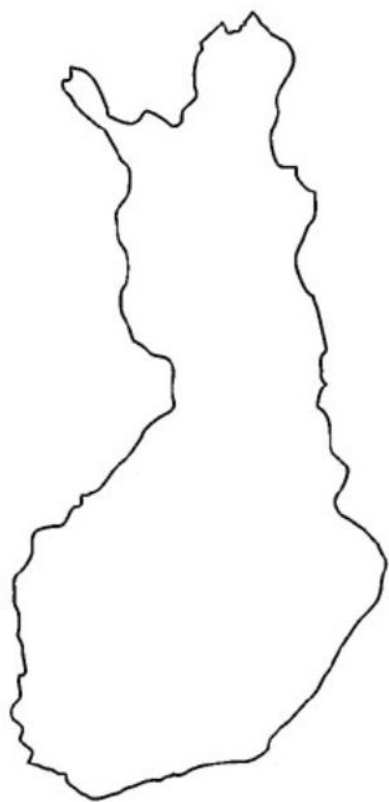

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

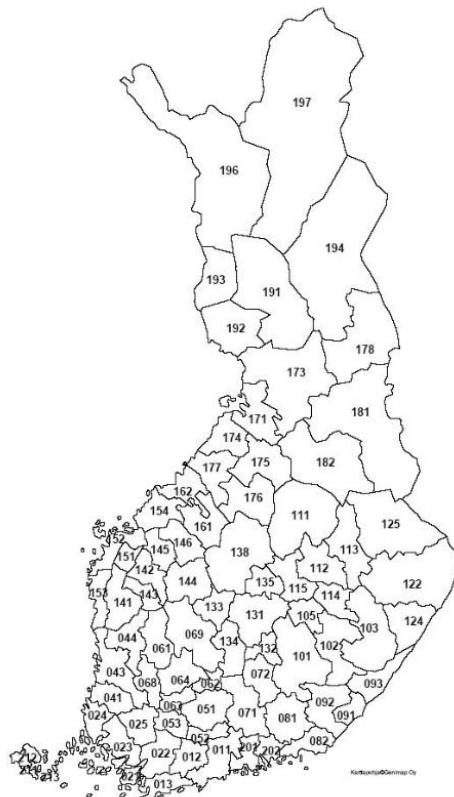
Kuntien ja alueiden ilmastotyön vauhdittaminen – tavoitteet & toimenpiteet

Kuntaliitto 22.11.2018
Olli-Pekka Pietiläinen & Miia Berger, YM

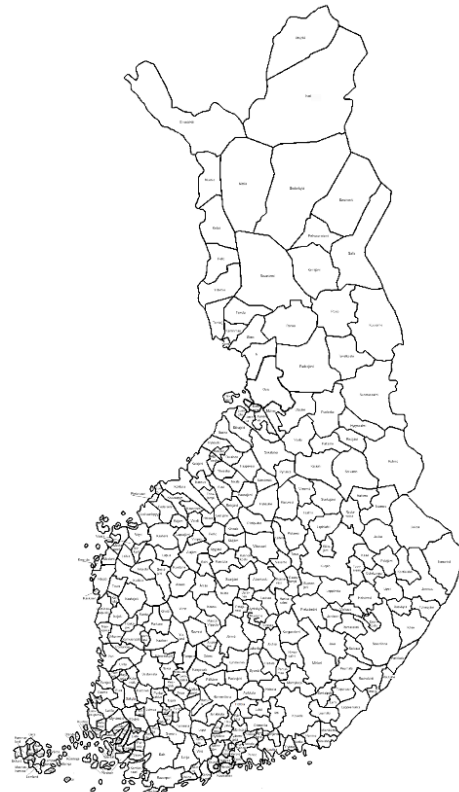
Ilmastotyön pelikentät: Suomi, maakunnat, seutukunnat ja kunnat

19 maakuntaa

70 seutukuntaa

311 kuntaa

Kuntien ja alueiden ilmastotyö on joukkuepeliä!

"Pelikenttä"

- Kunnat
- Kuntayhteisöt
- Seutukunnat
- Maakunnat
- Suomi

"Pelaajat"

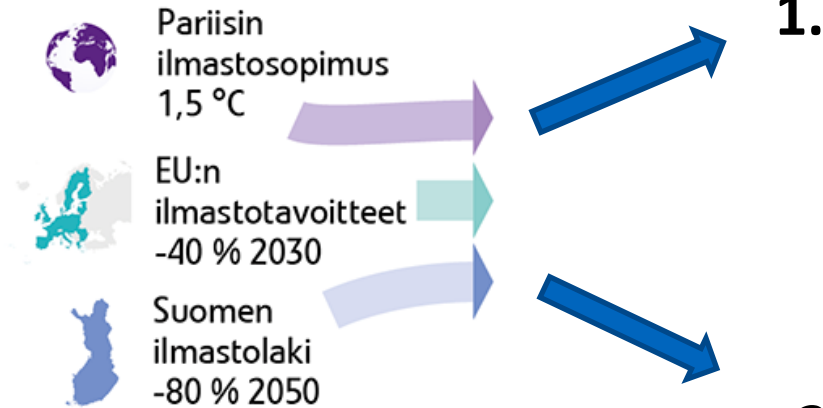
- Kuntaorganisaatio
- Maakuntaorganisaatio
- Elinkeinoelämä
- Aukkaat
- Kolmas sektori
- Valtio
- ...

**Vaikuttava
ilmastotyö**

"Pelitaktiikka"

- Tavoitteellisuus
- Kunnianhimo
- Yhteisöllisyys
- Yhteistyö
- Toisilta oppiminen
- Toisten auttaminen
- Verkostoituminen
- Joukkuepeli!

Päästövähennystyön kansainvälinen ja kansallinen tausta

3. LULUCF ("nielupolitiikka")

Päästökauppa

sähkön- ja teollisuuden päästöt

Energia- ja ilmastostrategia (TEM)

teollisuus, metsä- ja paperiteollisuus, kemiateollisuus, lentoliikenne ja rakennustuoteteollisuus

Ei-päästökauppa = Taakanjakosektori

liikenne, osa maatalouden päästöistä, polttoaineitten käyttö, lämmitys

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (YM) "KAISU"

Päästövähennysten kunnianhimoisuus muutospaineissa (?)

- Suomen ilmastopaneeli: Suomen khk-päästöjä (ilman LULUCF) on mahdollista vähentää noin **70 %** vuoden 1990 tasosta vuoteen 2035 mennessä, jos tahtotilaa on
- Sitran ja McKinseyn päästövähennysten kustannuskäyrä: miten khk-päästöjä voidaan vähentää mahdollisimman pienin kustannuksin **60 %** vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä → Selvityksen pääviesti: ” Suomi pystyy tekemään tarvittavat päästövähennykset, eikä se todennäköisesti tule edes kalliiksi elinkaarikustannusten näkökulmasta” → ratkaisuna erityisesti sähköautot ja tuulivoima
- PM:n pyöreä pöytä 20.11.2018 → 9 puolueen yhteinen työryhmä: **konkreettiset tavoitteet ja toimet ilmastomuutoksen entistä tehokkaammaksi torjumiseksi** julkilausumaksi (dead line 20.12.2018)

KAISU – kuntien päästövähennystyön kansallinen ohjenuora

Ei-päästökauppasektorin eli taakanjakosektorin
päästövähennystavoite Suomessa: **-39 %** (2005-2030)

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN RAPORTTEJA 21 | 2017

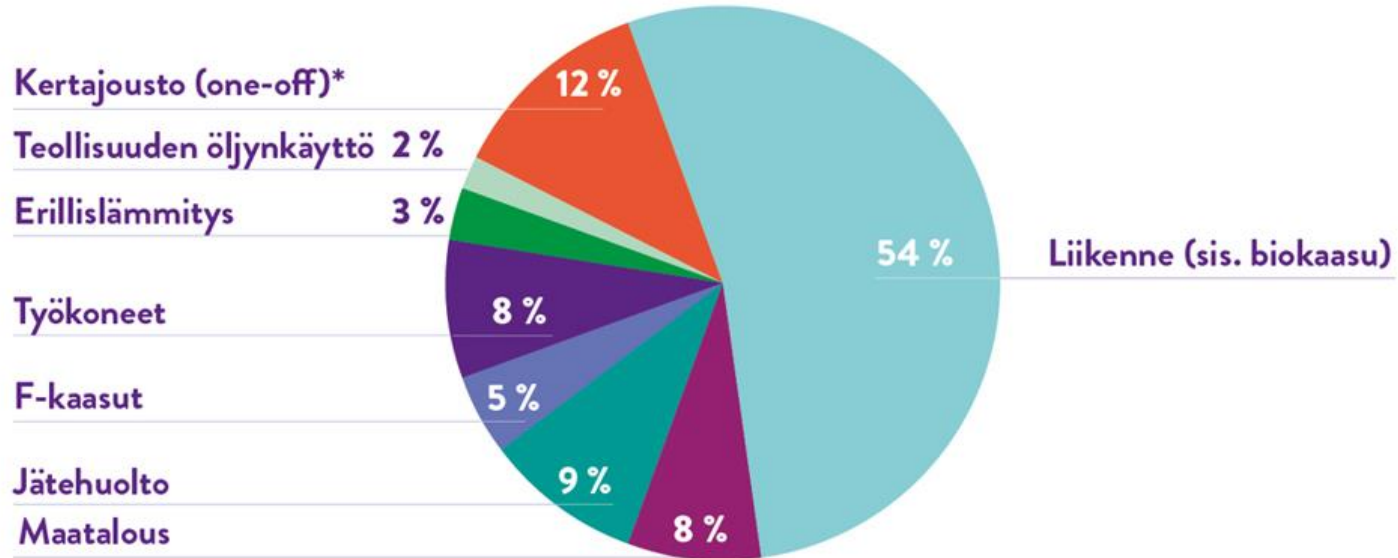
Valtioneuvoston selonteko
keskipitkän aikavälin
ilmastopolitiikan
suunnitelmasta vuoteen 2030

Kohti ilmastoviisasta arkea

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

Taakanjakosektorin vähennystavoitteen kohdentuminen

*Kertajousto on EU ilmastopolitiikan joustomekanismi, joka mahdollistaa yksiköiden siirtämistä päästökaupan puolelta taakanjakosektorille.

Kuntien ilmastotyö verkostoitunut monella tavalla ja monesta syystä

IlmastoKunnat

(Kuntien ilmastokampanja)

Climate KIC

HINKU

CIRCWASTE

Energiaviraston
energianeuvonta

jne.

Covenant of
Mayors

FISU

KUUMA-kunnat

Tampereen
kaupunkiseudun
ilmastoverkosto

6-kaupungit

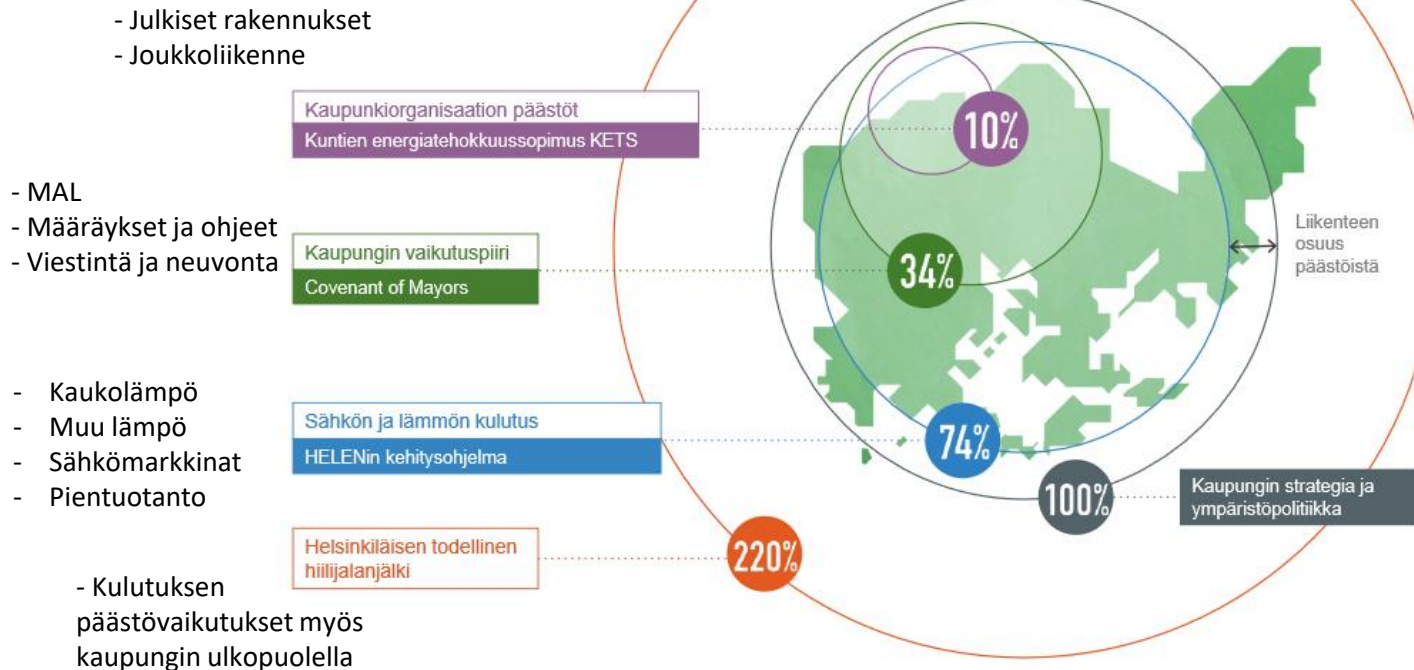
jne.

jne.

Smart&Clean

Helsingin
ilmastoverkosto

Useimmiten keskiössä kuntaorganisaatio – mihin se voi vaikuttaa?

Esimerkkinä Helsinki

KAISUn toimeenpanon vauhdittaminen kunnissa ja alueilla

- 3-vuotinen vauhditushanke (2018-2020) – ”**KuntaKaisu**”
- Vauhditetaan KAISUssa linjattuja taakanjakosektorin päästövähennystoimia sektorikohtaisesti kunnissa ja alueilla
 - ✓ Taakanjakosektorin päästövähennystavoite **-39 %** v. 2005 - 2030
- Vauhditetaan KAISUssa linjattuja taakanjakosektorin päästövähennystoimia myös sektoreita poikkileikkaavasti kulutuksen näkökulmasta
 - ✓ Henkilökohtaisen hiilijalanjäljen vähentämistavoite **-50 %** v. 2005 - 2030
- Suomen päästövähennystavoitteet saattavat elää (?)
 - ✓ Suomen ilmastopaneeli: **-70 %** v. 1990 - 2035, jolloin päästöt ja nielut yhtä suuret
 - ✓ Sitran päästövähennysten kustannuskäyrä: **-60 %** 2030 (sähköautot, tuulivoima)
 - ✓ PM:n pyöreä pöytä 20.11.2018 → 9 puolueen yhteinen työryhmä: konkreettiset tavoitteet ja toimet ilmastomuutoksen entistä tehokkaammaksi torjumiseksi julkilausumaksi (dead line 20.12.2018)
 - ✓ LUKE 21.11. – Metsien hiilinielu selvästi aiemmin luultua suurempi (?)

KuntaKaisun päätavoitteita

- Taakanjakosektorin päästöt alas!
- Kuntien ja alueiden ilmastotyön edistäminen ja vauhdittaminen
- Valtion ja kuntien/alueiden yhteistyön vahvistaminen
- Yhteistyö suomalaisten edelläkävijäkuntien ilmastoverkostojen kanssa
- Parhaiden ilmastokäytäntöjen jalostaminen, monistaminen ja levittämien mahdollisimman laajasti suomalaiseen kuntakenttään

Vaikuttavuus ratkaisee – tuetaan tekoja, jotka vähentävät päästöjä mahdollisimman...

- paljon
- nopeasti
- kustannustehokkaasti
- hyväksyttävästi (helppous, luotettavuus, toteutettavuus, ymmärrettävyys, viestittävyys...)
- monistettavasti (parhaat käytännöt laajalti Suomeen sopivia jakelukanavia pitkin)

Mihin KuntaKaisun rahoitusta suunnataan?

Rahoitus 1 M€/vuosi (2018-2020)

- 1) Ilmastotyön tietopohjan vahvistaminen
- 2) Hyvien ilmastoratkaisujen ja käytäntöjen monistaminen ja levittäminen
- 3) Kuntien yhteishankkeiden vauhdittaminen
- 4) Kuluttajien hiilijalanjäljen puolittaminen

Vuoden 2018 lopulla mm.

- päästölaskennan kehittäminen, vaikutusarviotyökalu...
- kansalaisten hiilijalanjäljen puolittaminen -työpaja 28.9.2018 + kokeilunpaikka.fi
- ...

Vuosina 2019 ja 2020 mm.

- 2019 kevät: kuntaorganisaatioille kohdistettu haku ilmastohankkeiden edistämiseksi
- 2019 syksy: laajempi haku hyvien ilmastoratkaisujen ja käytäntöjen edistämiseksi kunnissa
- Tempauksia ja kilpailuja, tunnettuutta ja näkyvyyttä v. 2019 ja 2020
- Kommentteja, ideoita ja ehdotuksia toivotaan ja otetaan vastaan koko ajan!

YM: Kestävä kaupunkikehitys ja puurakentamisen ohjelma

- Suomen kansallinen kestävän kaupunkikehityksen ohjelma 2017-2022
 - Kestävä kehitys vahvasti kaupunkien käytännön tekemiseen ja strategioiden tasolle
 - **Kumppanuusverkosto** – haasteiden tunnistamisen ja oivaltamisen verkosto
 - **Haastekimppuryhmät** – kokeilut, pilotit, vertaisoppiminen, uudet tekemisen tavat + niiden jakaminen
 - Keskustelu- ja tiedonvälitysalusta **Virtuaalikortteli** ja **nettisivut** (www.kestavakaupunki.fi)
 - Lisätietoja: Olli Maijala olli.maijala@ym.fi ja suvi.anttila@ym.fi
- Puurakentamisen ohjelma 2016-2021
 - Edistää ja kehittää kansainvälisesti kilpailukykyisen puurakentamisen osaamista ja teollisen valmistuksen yritystoimintaa Suomessa, jotta vientitoiminta on kasvua
 - Tukea Suomen biotalousstrategiaa lisäämällä puun käyttöä rakentamisessa, ja siten kasvattaa hiilen pitkäaikaisia varastoja
 - Puurakentamisen ohjelma rahoittaa Kasvua ja kehitystä puusta -tukiohjelmalla hankkeita vuosina 2018-2020 yhteensä noin 2,5 miljoonalla eurolla. Toinen hakukierros järjestetään vuoden 2019 alussa.
 - Lisätietoja: petri.heino@ym.fi ja jemina.suikki@ym.fi

Muutamia KAISUssa linjattuja tavoitteita kunnille

- Julkisten toimijoiden käyttämien henkilöautojen keskimääräiset CO₂-päästöt alle 100 g/km vuoteen 2025 mennessä
- Kannustetaan kaupunkia asettamaan tavoitteita pyöräilyn ja kävelyn lisäämiseksi
- Kannustetaan kaikkia julkisen sektorin toimijoita luopumaan öljyn käytöstä kiinteistöjen lämmityksessä vuoteen 2025 mennessä – Esimerkkinä Olhavan koulu lin kunnassa:
 - Investointi 30 000 €, öljystä hakkeeseen
 - Energiakustannusten vuosisäästö 12 000 €
 - Takaisinmaksuaika 2,5 vuotta
 - Vuosituotto 40 %
 - Päästövähennys 120 t/a → n. 10 iläisen vuotuinen hiilijalanjälki
- Ajatuksia tavoitteiden edistämiseksi?

Kuntien ja sidosryhmien ilmastotyö vauhtiin näillä periaatteilla!

- omistamisesta jakamiseen
- tavaroista palveluihin
- tavaroiden ja tilojen käyttöaste ylös

- julkiset hankinnat kestävämmiksi ja vihertävämmiksi
- harmaasta vihreään rahoitukseen
- älä kuluta, sijoita rahat ilmastokestäviin hankkeisiin

- edelläkävijyyden hyödyt näkyville ja monistukseen
- ilmastotieto ja -kasvatus koukuttavaksi
- hyvän ilmastokulttuurin luonti – ilmastotyö ei uhka vaan mahdollisuus

- tuotannon ja kulutuksen joustot arkipäiväksi
- digitaaliset ratkaisut valtavirraksi
- yhteishankinnat liitoon

Fossiilit unholaan, yhteisöllisyys ja verkostoituminen kunniaan!

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Toivomme teiltä kommentteja,
ajatuksia, ideoita, ehdotuksia,
yhteistyötä, heittäytymistä... Kiitos!

Yhteydenotot:

olli-pekka.pietilainen@ym.fi

miia.berger@ym.fi

Kiitos!

